

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА СФЕРА: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної конференції

м. Хмельницький 22 квітня 2024 року

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА
СФЕРА: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ»

ЗБІРНИК ТЕЗ

22 квітня 2024 року

м. Хмельницький

УДК 338.48

Т 86

Т 86 Туристично-рекреаційна сфера: виклики сучасності : Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 22 квітня 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. 159 с.

ISBN 978-617-7572-76-2

У збірнику представлені доповіді, які були подані на Міжнародну науково-практичну конференцію «Туристично-рекреаційна сфера: виклики сучасності»-рекреаційна сфера: виклики сучасності», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 22 квітня 2024 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: публічне управління та правове регулювання у сфері туризму й рекреації; міжнародне співробітництво у сфері туризму і рекреації; економіка, менеджмент та маркетинг туризму й рекреації; екологічні та безпекові аспекти розвитку туризму; цифровізація туристично-рекреаційної індустрії; соціально-культурні, психологічні та комунікаційні аспекти розвитку туризму і рекреації; організація готельно-ресторанної справи; екскурсійна діяльність і музеєзнавство; туристично-рекреаційні скарби рідного краю; освітньо-професійна підготовка фахівців для туристично-рекреаційної сфери.

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, здобувачів вищої освіти, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Туристично-рекреаційна сфера: виклики сучасності»-рекреаційна сфера: виклики сучасності» не завжди поділяє думку учасників конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники.

УДК 338.48

© Колектив авторів, 2024

© Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024

ISBN 978-617-7572-76-2

9 786177 572762

Також варто звернути увагу на екологічну компоненту організації туристично-рекреаційних турів. За цим критерієм Хмельницька область має досить хороші порівняльні переваги з багатьма іншими областями України. Однак, не варто заплющувати очі на екологічні проблеми окремих водойм Хмельниччини, стан яких є неприпустимий для купання. Перш за все, потрібно виявити першопричини цих негативних явищ. Потрібно з'ясувати ступінь зумисного та ненавмисного людського втручання. Слід виявити природний характер екологічного забруднення – торфові поклади, зміна температурного режиму території, тощо. Визначивши що саме і в якій мірі впливає на екологічний стан водних ресурсів, потрібно створювати робочі групи та програми для їхнього придатного туристично-рекреаційного відновлення.

Отже, сільські місцевості Хмельниччини є колоритно-багатими в історичному, природному, культурному і традиційно-обрядовому туристично-рекреаційному ресурсному забезпеченні. Окрім цих переваг, існує низка інфраструктурних та екологічних проблем, а також факт занедбанства багатьох туристично-рекреаційних об'єктів. Саме тому, варто здійснити кілька реалістичних кроків для можливостей активного й ефективного використання туристично-рекреаційного потенціалу в сільських місцевостях Хмельниччини. Також варто пам'ятати, що саме кожен з нас є відповідальним за збереження і покращення цих цінностей.

Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна,
доктор з державного управління, старший дослідник,
доцент кафедри менеджменту
Національного університету цивільного захисту України,

Батур Юрій Георгійович,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління у сфері цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України,

Лопатченко Інна Миколаївна,
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління у сфері цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України

Попередження надзвичайних ситуацій у туристичній галузі як засіб захисту права на відпочинок

Забезпечення безпеки туристів є важливим питанням розвитку туристичної галузі загалом й індустрії зокрема. Цей розвиток чинить як позитивний, так і негативний вплив на людей (покращує їх стан здоров'я та самопочуття, підвищує рівень їхнього добробуту, зокрема тих осіб, які задіяні в туристичній сфері). Наразі безпековість відпочивальників у сфері організації туризму в Україні (спортивного, екстремального, пішогодного тощо) недостатньо забезпечена комплексом методичних та практичних заходів і необхідних рекомендацій. У цьому контексті відзначимо неготовність національної туристичної галузі до надання якісних послуг в межах того чи іншого виду туризму, що мають відповідати міжнародним стандартам. При цьому має місце недостатнє фінансування туристичної галузі в Україні, брак високо кваліфікованих кадрів та нестабільна організаційна структура оперативних-рятувальних служб. Однак найбільшу небезпеку для розвитку туристичної галузі та самих туристів становить держава-агресор. Усе це актуалізує необхідність підвищення цивільної безпеки в туристичній сфері.

Аналіз даних Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) дав

зможу виявити тенденцію до збільшення кількості та частоти надзвичайних ситуацій, що вказує на відсутність належної та цілеспрямованої роботи у контексті підвищення безпеки туристів. Актуалізація функції безпеки туризму потребує суттєвих фінансових витрат і дієвого інституційного регулювання цього процесу з боку держави. На рис. 1 представлена динаміка виникнення (далі – НС) та їх наслідків у 2012–2021 рр. в Україні. Так, у довоєнний період (до 2014 р.) щороку в середньому виникало до 180 НС, з яких до 120 – техногенного характеру (хімічне забруднення довкілля, пожежі, вибухи тощо). І тільки за тиждень (11–18.03.2024 р.) через військову зовнішню агресію рф підрозділи ДСНС змушені були 1013 разів виїхати на ліквідацію НС, що виникли через обстріли рф. Від початку же російської агресії підрозділами ДСНС здійснено 139 827 виїздів [2; 4]. Сьогодні складно знайти статистику щодо врятованих туристів. За даними ДСНС, на початок 2019 року її підрозділами врятовано 291 особу у Карпатах [2]. Державна агенція розвитку туризму інформує, що з початку 2022 року 45% опитаних українців подорожували країною з туристичною метою [1].

Повномасштабна агресія рф проти України зумовлює не тільки збільшення кількості НС техногенного та воєнного характеру, а й ускладнює реагування на НС територіальних підрозділів ДСНС [3]. У цьому контексті набуває актуальності система попередження НС. До речі, аналіз кількості та характеру техногенних і природних катастроф у світі загалом дає змогу зазначити, що головні небезпеки для людини випливають з її ж діяльності. Так, основними причинами 67% техногенних аварій, зареєстрованих у базі даних Системи звітності з великих аварій (Major Accidents Reporting System – MARS), що функціонує в Об'єднаному дослідницькому центрі в Іспрі (Італія) є неефективність управління системами цивільної безпеки [6; 7].

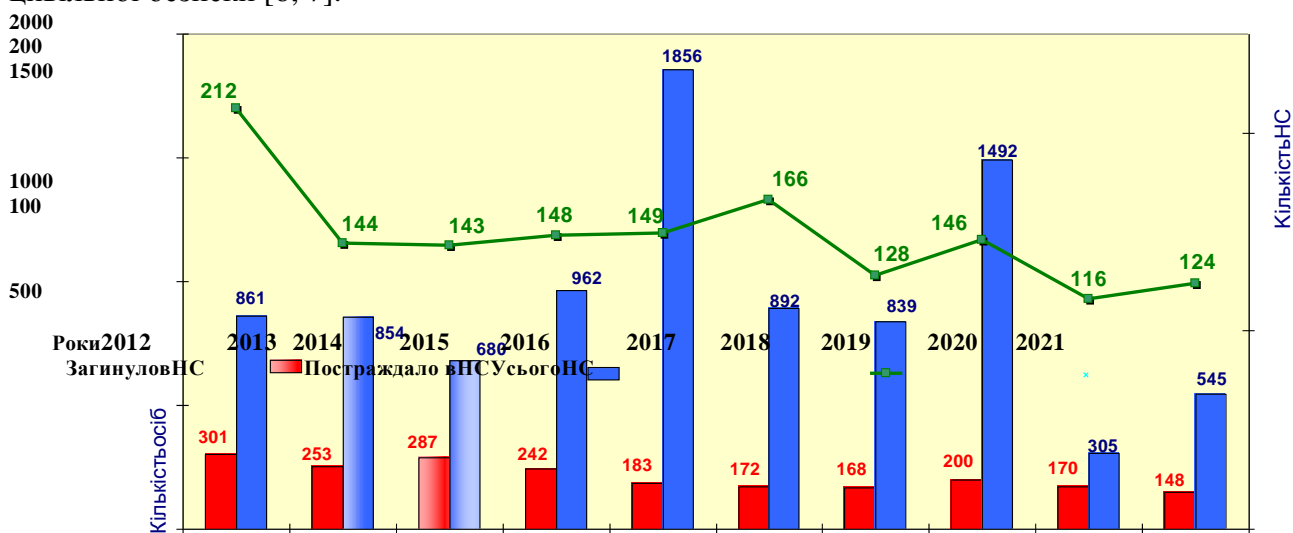

Рис. 1. Динаміка виникнення НС та їх наслідків в Україні у період 2012-2021 рр.
Примітка: складено на основі джерел [2; 4]

Забезпечення цивільної безпеки має відбуватися не тільки за «реактивного» сценарію («тут і зараз»), а й за «проактивного» сценарію. Девіз служби ДСНС «Запобігти. Врятувати. Допомогти». Упровадження «проактивного» сценарію забезпечення цивільної безпеки в сучасних умовах (воєнного періоду) і в майбутньому (після закінчення війни) є одним із найважливіших завдань України. Адже другий сценарій відзначається врахуванням засад стратегічного планування [3; 5; 6]. Саме тому доцільним є вирішення цього завдання на системній основі шляхом підвищення ефективності роботи прогностичного апарату [5; 6]. Це потрібно для забезпечення цивільної безпеки зокрема та національної безпеки загалом.

У 2021 році найбільшу кількість постраждалих у НС зареєстровано в Івано-Франківській (104 особи) та у Хмельницькій (93 особи) областях, усі внаслідок НС, пов'язаних із інфекційними захворюваннями спричиненими порушенням санітарно-гігієнічних норм (рис. 2) [2]. Проте з 2022 р. через початок повномасштабної зовнішньої

the safety of citizen sintimes of war: aspects of the organization of civildefense. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. Vol. 14. Issue 1. pp. 216–220.

7. Popov O., Taraduda D., Sobyna V., Dement M., Pomaza-Ponomarenko A. (2020). Emergenciesat Potentially Dangerous Objects Causing Atmosphere Pollution: Peculiarities of Chemically Hazardous Substances Migration. *Systems, Decisions and Controlin Energy I. Studiesin Systems, Decision and Control*. Switzerland: Springer International Publishing AG. Vol. 298. P. 151–163.

Поступна Олена Вікторівна,

*доктор наук з державного управління, професор,
доцент кафедри менеджменту навчально-науково-виробничого центру
Національного університету цивільного захисту України,*

Полянський Микола Євгенович,

*здобувач вищої освіти 2 курсу навчально-науково-виробничого центру
Національного університету цивільного захисту України*

Екологічна безпека Полтавщини як невід’ємна складова розвитку туризму

Туристична галузь все більше стає важливим сектором економіки України – країни, яка займає провідні місця у світі за забезпеченістю природними ресурсами, що використовуються для організації рекреації. Проте, саме туризм, його інтенсивний розвиток має побічний ефект – збільшується антропогенний вплив на довкілля, виникають деструктивні явища в екологічних об’єктах, екосистемі. У цьому зв’язку, доцільним виявляється проведення екологічної експертизи, моніторингу стану навколишнього природного середовища, вчасного виявлення негативного впливу на довкілля та пошуку шляхів його мінімізації та/або попередження. Слід зазначити, що екологічні чинники представляють собою «будь-які елементи, умови зовнішнього середовища, що здійснюють той чи інший вплив на живі організми» [3] та визначають екологічний стан території, що й визначає екологічну безпеку регіону. За цим станом спостерігають екологи та визначають його позитивний і негативний вплив на людину, тваринний і рослинний світ. За отриманими даними щорічно складаються екологічні паспорти, у яких представлені зміни в екологічному стані області.

Варто наголосити, що доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області є відкритим і доступним, зокрема, на сайті Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської обласної адміністрації щорічно розміщуються такі документи, як екологічний паспорт області в рубриці «Інформаційно-моніторинговий центр «Довкілля Полтавщини» та регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища області; щомісяця та щоквартально – огляди стану довкілля. Зокрема, в регіональній доповіді висвітлюються дані про стан екологічної безпеки (стан радіоактивного забруднення, вплив на довкілля промисловості, сільського господарства, енергетики, транспорту; визначено об’єкти, що становлять підвищену екологічну небезпеку), в тому числі визначено вплив збройної російської агресії проти України стосовно цього регіону [2].

Зазначимо, що хоча екологічну ситуацію на Полтавщині оцінюють як відносно стабільно, в той же час наголошують на суттєве техногенне навантаження на регіональну екосистему. Така ситуація спричинена розвиненою мережею транспортних комунікацій, високою концентрацією промислових об’єктів, насамперед, пов’язаних з виробленням і використанням нафто- і газопродуктів (8 екологічно небезпечних промислових об’єктів). В цілому, основними чинниками і критеріями екологічних проблем області, відповідно до екологічного паспорта, є: забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств (на м.Кременчук припадає 27,4% від усіх викидів забруднюючих речовин в атмосферу, на

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ Й РЕКРЕАЦІЇ

<i>Голик В.Г.</i> Вплив реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади в Україні на організацію внутрішнього туристично-рекреаційного бізнесу	4
<i>Дулька О.С., Прибильський В.Л.</i> Значення права інтелектуальної власності в індустрії гостинності	5
<i>Лукашук В.С.</i> Пріоритетні напрями державного управління у сфері охорони культурної спадщини та туризму	6
<i>Мазур О.О.</i> Механізми публічного управління у сприянні розвитку регіонального готельного бізнесу	8
<i>Маруцин Ю.В.</i> Стійкість та адаптація: механізми стимулювання розвитку туристичної галузі в умовах воєнного стану.....	10
<i>Нестерук А.А.</i> Понятійна сутність та зміст гостинності.....	12
<i>Помаза-Пономаренко А.Л., Полякова О.С.</i> Безбар'єрність і безпековість туристичної галузі як державна та суспільна ідеологія	13
<i>Стороцьук Б.Д.</i> Роль влади у формуванні та використанні урбаністичних закономірностей соціально-економічного розвитку Чернівців	15
<i>Сухомлин Є.Ю.</i> Організація туристичного бізнесу в Україні.....	16
<i>Хитра О.В.</i> Роль рекреаційного районування у забезпеченні належного розмаїття глобального туристичного простору.....	18
<i>Чала Є.О.</i> Особливості туристично-рекреаційної сфери за умов воєнного стану	22
<i>Щепанський Е.В.</i> Модернізація державного регулювання розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні в сучасних умовах суспільних трансформацій	24

СЕКЦІЯ 2

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ

<i>Serazhym V.Ju., Oliinyk A.A.</i> Potential of international cooperation for the development of the world market of tourism and recreation services	27
<i>Безрукова Н.В., Свічкарь В.А.</i> Особливості конкурентної боротьби в сфері міжнародного туристичного бізнесу	29
<i>Буряк А.А.</i> Міжнародне співробітництво в галузі туризму: особливості сучасного стану та перспективні напрями розвитку	30
<i>Буряк А.А., Крук Я.В.</i> Особливості розвитку міжнародного туристичного бізнесу в сучасних умовах	32
<i>Кірик А.Ю.</i> Розвиток зеленого туризму в країнах-членах Європейського Союзу	34
<i>Майстер А.А.</i> Сучасний стан розвитку винного туризму в країнах Європи	36
<i>Титаренко Л. М.</i> Післявоєнне відновлення туризму в контексті міжнародного співробітництва	38
<i>Чичеріна К.О., Байдак Л.А.</i> Особливості використання страв французької кухні у сфері гостинності та потенціал гастротурів в Україні.....	40

СЕКЦІЯ 3

ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ ТУРИЗМУ Й РЕКРЕАЦІЇ

<i>Антонюк К.Г.</i> Характеристика інноваційного менеджменту в туризмі.....	43
<i>Ахмедова О.О., Своєволін І.О.</i> Роль транспортно-логістичних систем в туризмі	44
<i>Березюк А.В.</i> Процеси оптимізації та інновації в готельному бізнесі	46
<i>Богданович А.О.</i> Вплив військових дій на туристичну сферу та післявоєнне відновлення туристичної діяльності в Україні	48
<i>Босовська М.В.</i> Стратегії повоєнного відновлення і розвитку сфери туризму та гостинності: національний, регіональний та підприємницький контекст	50
<i>Возна Д.В.</i> Курортна справа в Україні	52
<i>Вольська А.О., Бачинська М.В.</i> Туристична сфера України: перспективи розвитку	53
<i>Гаркуша Ю.О.</i> Банківське кредитування як інструмент забезпечення відновлення та розвитку туристичного бізнесу в Україні	55
<i>Герасимчук Н.С.</i> Особливості розвитку туристично-рекреаційної галузі в межах України....	56
<i>Калайтан Т.В.</i> Інструменти сталого розвитку туризму	58
<i>Кобилянська А.П.</i> Умови та особливості туристичного страхування від невіїзду	60
<i>Корюгін А.В.</i> Аналіз оцінки лояльності споживачів комунальних послуг	61
<i>Левченко І.В.</i> Інтернет-маркетинг як один із сучасних методів розвитку міжнародного екологічного туризму	63
<i>Матвейчук Л.О.</i> Стратегічний менеджмент розвитку крафтового туризму.....	65
<i>Опря Б.О.</i> Роль та значення проєктного менеджера в туризмі: ключові аспекти успішного управління проєктами.....	66
<i>Палюх В.В., Хитра О.В.</i> Роль індустрії гостинності у підвищенні конкурентоспроможності туристичного продукту	68
<i>Петренчук Є.О.</i> Туризм як індикатор розвитку національної економіки.....	72
<i>Поступна О.В., Лядер А.С.</i> Трансформація термінологічної конструкції поняття, види та форми сучасного гастрономічного туризму.....	74
<i>Поступна О.В., Свічкарь К.О.</i> Туристична промоція як активний засіб здійснення маркетингової політики туристичних підприємств у Черкаській області	76
<i>Романюк І.А.</i> Управління якістю послуг у сфері туризму та рекреації.....	77
<i>Світак В.І.</i> Особливості розвитку рекреаційної діяльності	79
<i>Тиличенко А.О.</i> Специфіка функціонування туристично-рекреаційного бізнесу.....	81
<i>Цісар О.О.</i> Вплив війни на туристично-рекреаційну галузь України	82
<i>Ярощук А.С.</i> Оцінка конкурентних позицій в медичному туризмі	84

СЕКЦІЯ 4

ЕКОЛОГІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

<i>Janusz M. Ślusarczyk</i> Turystyka na obszarach chronionych	86
<i>Lucyna Skorecka</i> «Zagrożenia środowiskowe współczesnej turystyki» Wybrane zagadnienia.....	91
<i>Бабій К.Р.</i> Вплив масового туризму на природні екосистеми: на прикладі гірського туризму .	97
<i>Будко К.І.</i> Екологія і туризм: взаємовигідне співіснування	99

<i>Захаркевич Н.П., Арзянцева Д.А.</i> Стійкий туризм: особливості сучасного трактування дефініції.....	100
<i>Калініченко З.Д.</i> Екологічний туризм та вирішення проблем довкілля.....	102
<i>Ковтуник І.І.</i> Екологічний туризм у контексті сталого розвитку	104
<i>Липовий Д.В.</i> Перспективи використання технології «Вертикальний ліс» як елементу екологічного готелю	106
<i>Мусенко А.О.</i> Шляхи покращення туристично-рекреаційного потенціалу в сільських місцевостях Хмельницької області	107
<i>Помаза-Пономаренко А.Л., Батир Ю.Г., Лопатченко І.М.</i> Попередження надзвичайних ситуацій у туристичній галузі як засіб захисту права на відпочинок.....	108
<i>Поступна О.В., Полянський М.Є.</i> Екологічна безпека Полтавщини як невід’ємна складова розвитку туризму	111

СЕКЦІЯ 5

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

<i>Криворучко Г.В.</i> Сучасні можливості використання технології Blockchain в туристичній галузі.....	113
<i>Маховка В.М.</i> Розвиток цифрових технологій у туризмі: онлайн-бронювання, віртуальні тури, мобільні додатки	115
<i>Паньків М.М.</i> Роботизація як інноваційний тренд в індустрії туризму та гостинності.....	116
<i>Смоляр В.В.</i> Вплив штучного інтелекту на комунікацію та обслуговування клієнтів у туристичному бізнесі.....	118
<i>Требик Л.П., Требик Д.Р.</i> Роль штучного інтелекту у сучасній туристичній сфері	120
<i>Фасолько Т.М.</i> Математичні методи в аналізі ризиків та розрахунку премій в страховій діяльності туристичної компанії.....	122

СЕКЦІЯ 6

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ, ПСИХОЛОГІЧНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ

<i>Бабаєва О.В.</i> Особливості організації анімації в тематичних парках	124
<i>Бучко В.А.</i> Сучасний розвиток кавового туризму у Львові	125
<i>Горкун М.О., Поступна О.В.</i> Географічні та соціальні передумови розвитку туризму у Львівській області.....	126
<i>Данілкович А.О.</i> Комунікація у сфері туризму.....	128
<i>Дочинець І.В.</i> Соціально-культурні аспекти розвитку туризму і рекреації в Україні	129
<i>Загинайко В.С.</i> Розвиток тревел-блогінгу в Україні	130
<i>Коломієць А.О.</i> Перлини культурно-пізнавального, зеленого й містичного туризму Хмельниччини	131
<i>Лалуєва Н.М., Ленчук А.С.</i> Ефективна комунікація – запорука організації робочого часу керівника.....	133
<i>Леоненко Н.А.</i> Роль меморіалізації та культурної пам’яті в сучасному розвитку туризму....	135
<i>Омелянюк О.В.</i> Розвиток інклюзивного туризму в Україні	136
<i>Павліщук В.В.</i> Вуличне мистецтво як вид екскурсійної діяльності	138